

Miesto laikraštis

Apie tai, kas svarbiausia ir aktualiausia Marijampolės žmonėms

2025 m. birželio 19 d., ketvirtadienis, Nr. 46 (1862) / ML

Marijampolėje atsiras naujas dviračių ir pėsčiųjų takas

Vaida Masaitienė

Siekiant skatinti bevariklio transporto integraciją Marijampolėje, vienas po kito dygsta nauji dviračių ir pėsčiųjų takai. Vienas iš keturių numatytų takų netrukus bus pradėtas tiesti nuo senosios užtvankos iki Karklų gatvės. Įdomu tai, kad dalis tako bus ant polinio tilto virš Šešupės.

Per ateinančius metus dviračių ir pėsčiųjų takų tinklas Marijampolėje išsiplės. Dar praėjusiais metais Marijampolės savivaldybės taryba patvirtino net keturis naujus infrastruktūros projektus, kurie jau šiais metais įgauna realias formas. Vienas iš numatytų projektų yra pašėšupyje iš Tarpučių rajono pusės. Projektą pristatantis Marijampolės savivaldybės administracijos Investicijų ir verslo skatinimo skyriaus vedėjas Darius Cinaitis pasakoja apie išskirtinę naujojo tako lokaciją – jis vingiuos nuo senosios užtvankos iki Karklų gatvės: „Bus atskira juosta tiek dviratininkams, tiek pėstiesiems: dviratininkams – 2,5 m pločio, pėstiesiems – 1,5 m pločio. Bendras tako ilgis – 560 m. Įdomi detalė ta, kad toje vietoje, kur privačių gyventojų žemės sklypai prieina arčiausiai Šešupės upės, 66 m tako atkarpa eis išilgai upės virš vandens, konstrukcija bus įrengta ant polių“. Naujasis pėsčiųjų ir dviračių takas taip pat turės apšvietimą, lietaus nuvedimo sistemą, bus įrengti mažosios architektūros elementai: suoliukai, šiukšliadėžės, įspėjamieji kelio stulpeliai.

Pasirinkta atkarpa buvo apsvarstyta, pasverta ir išanalizuota pagal gyventojų poreikius variantas. Projektą pristatantis specialistas sako, kad buvo ir kitų idėjų, svarstytos ir kitos mieste esančios reprezentatyvios atkarpos. Tačiau gyventojų poreikiai, parengta techninė dokumentacija, vietos parengtumas sudėliojo prioritetus. Vienas iš argumentų ir tai, kad šis naujai nutiestas takas ir ateityje galėtų būti tęsiamas.

Projektas įgyvendinamas pagal 2021–2027 m. Europos Są-

Redakcijos nuotr.

jungos fondų investicijų programą ir Ekonomikos gaivinimo bei atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“, pagal regioninės pažangos priemonę „Skatinti darnų judumą miestuose“, tad jau ir pats priemonės pavadinimas nukreipia į pačią projekto esmę: „Skatinti ir gerinti sąlygas gyventojams važinėti dviračiais, vaikščioti pėsčiomis ar naudotis kitomis bemotorėmis susisiekimo priemonėmis“, – akcentuoja D. Cinaitis.

Takas turės nestandartinių sprendinių, kurie veikiausiai pareikalaus nemažai iššūkių, todėl įrenginėjimo darbai gali užtrukti net keletą metų: „Projekto įgyvendinimo laikotarpis – 27 mėn., o jei dar tiksliau – iki 2027 m. pabaigos. Tačiau tikimės, kad rangovui visus darbus pavyks atlikti anksčiau nei numatyta projekto pabaiga, o rangos darbus šiame objekte vykdys UAB „Kelranga“, tad gal nereikės laukti 2027 metų pabaigos“, – komentuoja D. Cinaitis.

Projekto – vertė 600 453,74 Eur, Europos Sąjunga finansuoja 499 460,00 Eur, o Marijampolės savivaldybės administracijos lėšos – 100 993,74 Eur.

30 metų bendrystės ir darbų bendruomenei. Marijampolės Rotary klubas paminėjo jubiliejų

Lijana Petrikaitė

Marijampolės Rotary klubas mini 30-ies metų veiklos sukaktį. Jubiliejus subūrė klubo narius, bendruomenę ir svečius, o per tris dešimtmečius nuveikti darbai paliko ryškų pėdsaką miesto gyvenime. Šia proga surengtoje šventėje pabrėžta – veikla nesibaigia: Rotary tęs savo misiją tarnauti visuomenei ir kurti pokyčius.

Marijampolės Rotary klubas paminėjo garbingą 30 metų veiklos sukaktį. Tris dešimtmečius klubas aktyviai prisideda prie Marijampolės savivaldybės ir bendruomenės gerovės, vykdydamas įvairias socialines, kultūrinės ir švietimo iniciatyvas.

Jau tris dešimtmečius Marijampolės Rotary klubo nariai žengia bendrystės,

Redakcijos nuotr.

tarnystės ir prasmingų darbų keliu kartu su miesto bendruomene. Sukaktį klubas paminėjo šventėje kartu su visais, kuriems rūpi bendrystė. „Trisdešimt metų – reikšminga stotelė, bet kelionė tęsiasi“, – kalbėjo renginio dalyviai.

Apygardos valdytojas 2024–2025 m. Andrejus Geraščenko džiaugėsi, kad ši veikla suburia geros valios žmones: „Emocija pati geriausia dėl to, kad tai yra ypatinga proga: 30 metų klubui, kuris mūsų apygardoje tikrai yra ryškus savo darbais, savo iniciatyvomis“, – teigė jis.

Klubas šiandien turi keturis garbės narius, o vienas jų – Vytautas Gaulia, 1999–2000 m. ėjęs Rotary prezidento pareigas. „Šiandien man labai didelė šventė“, – dalijosi emocijomis V. Gaulia. „Aš atėjau į savo gimimo vietą, už penkiasdešimt metų yra Kalkinės gatvė, šalia Šešupės kranto, kurioje aš gimiau prieš

Šiame numeryje skaitykite:

2 psl.

Gamtininkas Selemonas Paltanavičius: „Gimiau domėdamasis gamta“

Kraštiečių gamtininkas, rašytojas, radijo laidų vedėjas, fotografas, dėstytojas – Selemonas Paltanavičius daugiau nei keturis dešimtmečius nuosekliai dirba vardan Lietuvos gamtos pažinimo ir apsaugos.

3 psl.

Lietuvos „mokytojų tėvas“ Tomas Ferdinandas Žilinskas

Vartydamas savo nuotraukų kolekciją atkreipiau dėmesį į labai retą nuotrauką (niekur neskelbtą), kurioje matome prieš šimtą metų mirusį garsų žmogų Tomą Ferdinandą Žilinską. Kalbininkas J. Jablonskis jam pelnytai dalino pagarbius epitetus: „Didysis Lietuvos mokytojų patriarchas, auklėtojas ir žadintojas, mokėjęs sunkiausiomis aplinkybėmis dirbti savo krašte“.

4 psl.

Jaudinantis artumas

Ne vieną iš mūsų artumo ilgesys kamuoja dėl atsiradusio susvetimėjimo tarp žmonių. Atsiradęs vienišumas tarp žmonių dar labiau pagilina artumo troškimą, kuris yra vienas iš bazinių poreikių – turėti artimą (intymų) ryšį su kitu.

5 psl.

Balinių vėžlių jaunikliai grįžo į savo gimtąsias vietas Dzūkijoje

Lietuvos zoologijos sodo komanda kartu su Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos specialistais į gamtą paleido 77 balinius vėžliukus – vienintelės natūraliai Lietuvoje gyvenančios vėžlių rūšies jauniklius.

6 psl.

Vištyčio muzikos pakrantė jau septintą kartą kvies pasivaikščioti po ypatingas krašto vietas

Suvalkijos krašto perlui Vištyčiui šie metai ypatingi: sukanka 100 metų VIŠTYČIO vėjo malūnui, 455 metai nuo Magdeburgo miesto teisių gavimo bei 500 metų nuo PA-PRŪSĖS regiono įkūrimo.

Internetinis portalas

Tęsinys 2 psl.

Gamtininkas Selemonas Paltanavičius: „Gimiau domėdamasis gamta“

Greta Paulevičiūtė

Kraštiečių gamtininkas, rašytojas, radijo laidų vedėjas, fotografas, dėstytojas – Selemonas Paltanavičius daugiau nei keturis dešimtmečius nuosekliai dirba vardan Lietuvos gamtos pažinimo ir apsaugos. Visai neseniai šis ilgametis darbas buvo įvertintas išskirtiniu pripažinimu – jam paskirta Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos ir Danos Gedvilienės fondo gamtosauuginė premija, skiriama už reikšmingą indėlį aplinkosaugos srityje.

„Man atrodo, kad gamtos žmogui, tam, kuris visą gyvenimą su gamta, kaip aš – tai turbūt pats aukščiausias tokio lygio įvertinimas“, – sako premijos laureatas.

Iš daugiau nei dešimties kandidatų šiemet jis buvo išrinktas vieninteliu laureatu. Ir, nors pats prisipažįsta nesitikėjęs, toks įvertinimas jam daug reiškia: „Man buvo didelė staigmena, pamenu, kai man paskambino iš Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos ir pranešė, kad man skirta premija, tai iš tiesų buvo toks nelauktas ir netikėtas pranešimas. Bet tikrai esu labai laimingas, kad tai įvyko“.

„Aš visada buvau su gamta“

Paklaustas, kada prasidėjo jo santykis su gamta, S. Paltanavičius atsako: „Aš nesusidomėjau gamta, man atrodo, kad gimiau ja domėdamasis, nes, kiek save pamenu, visada buvau su gamta, tai mano pasaulio dalis: žinios, variklis, džiaugsmas, rūpestis“.

Baigęs universitetą, jis penkerius metus dirbo Žuvinto rezervate, vėliau – Valstybiniame aplinkos apsaugos komitete, tada – ir Aplinkos apsaugos ministerijoje.

Geltonoji kielė

S. Paltanavičiaus nuotr.

„40 metų profesionalios tarnybos gamtai. Būtent gamtai, nes dirbdamas ir valstybinėse struktūrose aš visada buvau atsakingas už gamtos apsaugą, biologinės įvairovės išsaugojimą – tai tiesiog neatsiejama. Aš esu įsitikinęs, kad kitaip ir negalėtų būti. Vargu, ar galėtum tapti tikru gamtosauugininku nepažindamas to, ką saugai, kuo rūpiniesi“, – sako pašnekovas.

Gamtos būklė Lietuvoje: problemų daugiau, nei norėtusi

S. Paltanavičius atviras – Lietuvos gamtos būklė kelia nerimą. Nors didžiojoji žaliuojančiais miškais ir švokia aplinka, giliau pažvelgus slypi kiek kitokia realybė.

„Mes didžiojoji, kai grįžtam iš kitų šalių – kaip žalia pas mus ir gera Lietuvoj, oras daug grynėsnis, švaru. Na taip, mes esam tikrai tvarkingi, bet yra kitas dalykas, kas ir Suvalkijoje matosi ir privalo būti taisoma – tas skverbimasis į paskutinius natūralios gamtos kampelius. Niekaip žmonės nenori pripažinti, kad mes per daug imam iš savo aplinkos, tiek negalima imti“, – pabrėžia jis.

Pasak pašnekovo, ypač skaudu stebėti, kai intensyvus žemės ūkis niokoja natūralius kraštovaizdžius: milžiniški rapsų laukai be jokios biologinės įvairovės, išnaikintos apsauginės medžių juostos, vis retėjantys nedideli telkiniai, būtini varliagyviams, paukščiams ir laukiniams gyvūnams.

„Europoje daugelyje šalių viskas suplanuota: medžių juostos kas kelis šimtus metrų, natūralių buveinių išsaugojimas. Mes, deja, žiūrime į save, bet į gamtą atsigręžiamė per mažai ir per lėtai“, – pabrėžia gamtininkas.

Visos sritys sukasi aplink vieną – meilę gamtai
Be gamtininko profesijos, S. Paltanavičius taip pat yra ir rašytojas, radijo laidų vedėjas, fotografas, dėsty-

S. Paltanavičius: „Viskas, ką darau, sukasi aplink vieną: meilę gamtai“
Asmeninio archyvo nuotr.

tojas. Tačiau, anot pašnekovo, nesvarbu, kokią veiklos sritį pasirinktų – ar tai būtų paskaita universitete, knyga, radijo laida ar fotografija – viskas, ką daro, sukasi aplink vieną: meilę gamtai.

„Kiekvienai šiai sričiai reikalingos žinios, patirtis, išmanymas, nes visi žinom – jeigu kažko nemoki, tai ir nedaryk. Visa tai yra mano didžioji laimė, meilė, nes man tiesiog be galo smagu rašyti, tai yra mano gyvenimo dalis – virš 100 knygų išleista. Puikus yra užsiėmimas, darbas, fotografija, filmavimas, radijo laidos – aš jaučiu tada pulsą“, – patirtimi dalinasi jis.

Rudenį laukia dvi naujos knygos

„Mano mama visada sakydavo: žmogus negali turėti laisvo laiko. Jo laikas turi būti užimtas, protingai užimtas, tuo vadovaudamasis aš visada dirbu. Kiekviena akimirka, kiekviena diena tavo turi būti panaudota protingai kažką darant“, – sako S. Paltanavičius.

Šiuo metu jis rengia dvi naujas pažintines knygas, kurios pasirodys rudenį. Taip pat planuojamos televizijos laidos, spaudos publikacijos.

„Mokyti reikia visą gyvenimą, nes žmogus niekada visko nesužinos, bet tas siekis žinoti kuo daugiau gali būti pildomas panaudojant visą savo laiką – ką aš sąžiningai ir darau“, – pabrėžia kraštiečių.

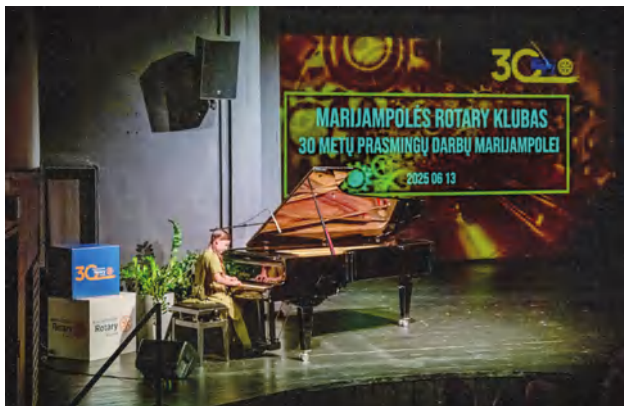
30 metų bendrystės ir darbų bendruomenei. Marijampolės Rotary klubas paminėjo jubiliejų

Atkelta iš 1 psl.

Šiais metais kadenciją baigęs Rotary prezidentas Linas Paknys džiaugėsi, jog klubas suvienija pačius įvairiausius žmones bendriems tikslams. „Na, šiandien širdyje tikrai šventiška nuotaika, klubui 30 metų. Išties, kai pagalvoji, prieš trisdešimt metų susibūrė mūsų klubiečiai, kurie dar ir šiandien yra šio klubo nariai. Brolis B. Beržinis įgyvendino šią iniciatyvą ir štai jau tiek laiko praėjo, o mes vis dar esame čia su tais pačiais tikslais dirbti Marijampolės bendruomenei“, – sakė L. Paknys. „Čia susirinkusius žmones vienija bendros mintys, idėjos ir darbai, kuriems mes susitelkiame kartu, tai sakyčiau, kad į šią šventę susirinko bendraminčių kompanija.“ Anot L. Paknio, svarbiausia – kurti naujas idėjas ir taip stiprinti veiklą.

Šventėje svečių žodžiuose skambėjo palinkėjimai tęsti veiklas, kurti naujus projektus ir toliau tarnauti

visuomenei. „Šiais metais aš einu su žinute į klubus, kad jų vienas iš tikslų būtų – bendrystė, jos puoselėjimas, auginimas ir visiems kartu kurti gerą atmosferą

Redakcijos nuotr.

pirmiausia klube, o paskui ir mūsų visuomenėje. Noriu palinkėti klubui, kad puoselėtų šitą vertybę, kad tai būtų pamatas visiems geriems darbams“, – linkėjo A. Geraščenko.

V. Gaulia savo linkėjimuose pabrėžė, kad klubas „dirbtų platesniu, gilesniu, atsakingesniu frontu, kad Rotary narys būtų be priekaištų gyvenantis žmogus“, o L. Paknys dar kartą akcentavo naujų idėjų svarbą: „Džiaugiuosi tuo, koks klubas yra šiai dienai, džiaugiuosi, koks jis buvo praeityje, ir tikiu, kad mes tikrai sėkmingai gyvuosime. Svarbiausia – išlaikyti tą energiją, nenustoti įgyvendinti tradicinius projektus ir kurti naujas idėjas“.

Trisdešimt metų – reikšminga stotelė, bet kelionė tęsiasi. Marijampolės Rotary klubas žengia į kitą veiklos dešimtmetį, pasiruošęs dar daugiau prisidėti prie miesto gerovės.

SKANAUS!

Salotos su greipfrutais ir ožkų sūriu

Pranešimas žiniasklaidai

30 min.

4 porcijoms reikės:

- ♦2 raudonųjų greipfrutų
- ♦2 a. š. cukraus
- ♦žiupsnio aitriųjų paprikų dribsnių
- ♦50 ml alyvuogių aliejaus
- ♦1/2 citrinos sulčių
- ♦1 a. š. žagrenio
- ♦žiupsnio druskos
- ♦100 g ožkos sūrio
- ♦1 nedidelio mėlynos svogūno
- ♦1 nedidelės „Radichio Rosso“ salotos

- ♦100 g sultenčių
- ♦15 g bazilikų

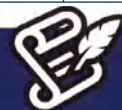
Virš dubens išpjaustykite greipfrutų skilteles, stenkitės, kad jos liktų be odelių.

Iš likusių išpjaustytų greipfrutų išspauskite sultis į sausą švrią keptuvę. Ten pat berkite cukrų bei aitriųjų paprikų dribsnius. Kaitinkite apie 15-20 min. arba kol padažas sutirštės. Į atvėsusį padažą įmaišykite aliejų, žagrenį, druskos, citrinos sulčių.

Salotų dubenyje sumaišykite sultenes, pasmulkintą salotos gūžę, pusžiedžiais supjaustytą svogūną ir pasmulkintus bazilikus su padažu. Tada atsargiai įmaišykite patrupinto ožkos sūrio. Skanaus!

ISTORIJA...

Lietuvos „mokytojų tėvas“ Tomas Ferdinandas Žilinskas

Benjaminas Mašalaitis

Vartydamas savo nuotraukų kolekciją atkreipiau dėmesį į labai retą nuotrauką (niekur ne-skelbtą), kurioje matome prieš šimtą metų mirusį garsų žmogų Tomą Ferdinandą Žilinską. Kalbininkas J. Jablonskis jam pelnytai dalino pagarbius epitetus: „Didysis Lietuvos mokytojų patriarchas, auklėtojas ir žadintojas, mokėjęs sunkiausiomis aplinkybėmis dirbti savo krašte“.

Todėl norėtusi daugiau pakalbėti apie šį žmogų, 1840 m. gimusį Domeikų kaime (Marijampolės sav.). Šiandien čia nėra nei gyventojų, nei jo gimtosios sodybos. Vis tik šį mėnesį sueina ir šimtas metų, kai neturime šio Lietuvai nusipelnusio žmogaus: mirė 1925 m. birželio 22 d. Žiūriuose–Gudeliuose, o buvo palaidotas Šunskuose.

Žilinskas nebuvo vargani ūkininkai, tačiau turėjo daug vaikų ir negalėjo visų išleisti į mokslus, o besimokančius sočiai aprūpinti. Vis tik Tomo tėvas šeimą pirmiausia maitino ne iš ūkio, prižiūrimo kartu su broliais, bet iš Paežerių valsčiaus teisėjo padėjėjo algos. Jie oficialiai samdė į namus mokytoją, kuris su vaikais ir net Tomo tėvu kalbėjo bei mokė tik lenkiškai. Tik vakarais vieni likę Žilinskas bendravo gimtąją kalba.

Jaunasis mokinyš iš tėvo įgijo ne tik puikių Lietuvos istorijos žinių, bet ir skeptišką nuomonę apie to meto valdininkus. Iš aštuonių Žilinskių vaikų užaugo tik trys. Kurį laiką kartu gyveno ir Tomo dėdės sūnus, vėliau išgarsėjęs kaip poetas Jonas Žilius.

Tėvai nusprendė gabų sūnų išmokslinti ir pasiuntė į Marijampolės keturklasę mokyklą, įkurtą T. Ferdinando gimimo metais. Artimiausia gimnazija tuomet buvo tik Suvalkuose. Po ketverių metų, 1866-aisiais, ją baigė ir išvyko į Varšuvos aukštąją mokyklą studijuoti teisę. Jam pasisekė, kad dirbti gavo Lietuvoje, būsimoje Veiverių mokytojų seminarijoje.

Čia išdirbo net 37 metus ir dėstė įvairiausius dalykus: gamtos mokslus, matematiką, higieną, lietuvių kalbą, kartais pakeisdavo geografijos mokytojus, mokė bitininkystės. Per tą laiką paruošė apie septynis šimtus mokytojų. Vėliau prisiminimuose rašė: „Globėjų pragyvenau apie septynetą, Direkcijos viršininkų apie aštuonetą, o draugų rusų kalbos mokytojų apie dešimt. O auklėtinių mokytojų, išėjusių prie manęs seminariją, bus

ne mažiau kaip 700... Veiveriai man ypač labai įkyrėjo keleriais paskutiniais metais. Čia buvo nuolatinės mokinių kratos, suėmimai. Neretai per Veiverius važiuodavo po kelis vežimus žandarų, žiemskių ir grįždavo prisigro-

T.F. Žilinskas 1902 metais

Asmeninio archyvo nuotr.

bę suimtųjų atgal. Veždavo suimtus mokytojus, buvusius Veiverių seminarijos auklėtinius. Matyt, tai darė, norėdami nugąsdinti mokinius“.

Per pertraukas, lauke ar patalpose, kai seminarijos vadovai negirdėdavo, mokytojas į seminaristus prabilėdavo ir lietuviškai. Net per pamokas naudojo lietuviškus keiksmažodžius vaiknamas pabarti ir sudrausminti. Tai dar labiau mokinius suartino su šiuo šiltu ir savu pedagogu. O rūkalius ir kortuotojus užsipuldavo rusų kalba. Deja, dar artimesnio ir akivaizdesnio ryšio tarp mokytojo ir jo auklėtinių negalėjo būti – valdžios represijos mašina dirbo ir traiškė negailestingai.

T. Žilinsko „neparadinė“ lietuviškoji pusė dar labiau atsivėrė, kai ėmė eiti „Aušra“, kurią jis dažniausiai gaudavo iš buvusio mokinio, vėliau rašytojo Ksaverio Sakalausko-Vanagėlio. Žilinskas, uolus lietuviybės skleidėjas, palaikė ryšius ir su slaptu seminaristų savišviatos rateliu, o, sužinojęs apie ruošiamas kratas, jiems pranešdavo.

Jausdamas pavojų, 1903 metais išsikėlė į Kauną ir mokytojavo privačioje progimnazijoje, vėliau komercijos ir dailės mokyklose. Kišosi net į ne į savo srities reikalus: reikalavo leisti laikyti mišias lietuviškai, kūrė pirmuosius lietuviško teatro kolektyvus ir net įstaigėles. 1915 metais šis demokratinių pažiūrų žmogus pasitraukė į Rusiją ir kūrė atvykusiems lietuviams mokymo įstaigas, Voroneže vadovavo vaikų prieglaudai, dirbo mokyklų prižiūrėtoju.

1918 metais sugrįžo į gimtąjį kraštą, tačiau dideliems darbams jau neturėjo jėgų. Užsidirbdavo mokydamas ne tik moksleivius, bet ir suaugusius, ypač valdininkus, dailyrus. Dar Veiveriuose Seniu vadintas pedagogas mokė chorvedį A. Vokietaitį, minėtą K. Sakalauską.

Paskutiniais mėnesiais gyveno netoli gimtinės, senoje Žiūrių-Gudelių bažnyčioje, ir pageidavo, kad čia būtų pašarvotas ant mokyklinių stalų. 1926 metais, praėjus metams po laidotuvių, pagal dailininko J. Pautieniaus projektą, panaudojant apylinkių akmenis, Šunskų kapinėse iškilo labai originalus paminklas. 1931 metais prie Veiverių seminarijos pastato „mokytojų tėvui“ buvo atidengtas skulptoriaus A. Aleksandravičiaus paminklas.

Plečiamas mokamų kelių tinklas: ką reikia žinoti transporto priemonių valdytojams?

Nuo 2025 m. liepos 1 d. plečiamas mokamų kelių tinklas kroviniui ir komerciniam transportui – į kelių naudotojo mokesčiu (vinjete) apmokestinamų valstybinės reikšmės kelių tinklą papildomai įtrauktas 21 krašto kelių ruožas. Lengvųjų automobilių (M1) vairuotojams mokesčiai ir toliau taikomas nebus.

Iki liepos 1 d. komercinio transporto priemonių valdytojai mokėjo kelių naudotojo mokestį už naudojimąsi 19 magistralinių kelių, kurių bendras ilgis – 1 700 km. Įtraukus krašto kelių ruožus 1 151 km krašto kelių, bendras mokamų kelių ilgis sieks 2 851 km.

Lengvųjų automobilių vairuotojams mokesčio mokėti nereikės, o naudą pajus visi kelių naudotojai – mažės vairuotojų išlaidos transporto remontui ir degalams. Iš sumokėto mokesčio lėšos bus nukreiptos į kelių kokybės gerinimą, eismo saugos didinimą.

Sprendimas įtraukti į apmokestinamų kelių sąrašą dalį krašto kelių priimtas siekiant kurti tvarų kelių infrastruktūros finansavimą ir labiau subalansuoti krovinių transporto eismo srautus.

Apmokestinus dalį krašto kelių, tikimasi, kad krovinių ir komercinio transporto srautas padidės magistraliniuose keliuose, kurie pritaikyti ir intensyvesniam eismui, ir sunkesniajam transportui.

Daugiau informacijos www.keliumokestis.lt skyrelyje DUK.

Ar bus išimčių, kam nereikia mokėti kelių naudotojo mokesčio?

Naujų išimčių nėra. Primename, kad kelių naudotojo mokestis nemokamas už naudojimąsi keliais važiuojant:

- 1) Vidaus reikalų ministerijos ir įstaigų prie šios ministerijos transporto priemonėmis, priskirtomis kovinei, kovos-mokomajai, mokomajai, rikiuotės ir transportavimo grupėms;
- 2) savivaldybių priešgaisrinės tarnybos transporto priemonėmis;
- 3) specialiai asmenims su negalia vežti ir (ar) vairuoti pritaikytomis transporto priemonėmis;

4) sveikatos priežiūros įstaigų greitosios medicinos pagalbos ir reanimacijos automobiliais;

5) švietimo įstaigų ir (ar) savivaldybių institucijų kontroliuojamų įmonių specialiai mokiniams (vaikams) vežti pritaikytomis transporto priemonėmis (mokykliniais autobusais), taip pat užsienio šalyse, tarp jų ir Europos Sąjungos valstybėse narėse, įregistruotomis specialiai mokiniams (vaikams) vežti pritaikytomis transporto priemonėmis (mokykliniais autobusais);

6) transporto priemonėmis, naudojamomis valstybinės reikšmės keliams prižiūrėti;

7) užsienio šalyse įregistruotomis transporto priemonėmis, kai jomis vyksta likviduoti stichinių nelaimių ar eismo įvykių padarinių, kai jomis vežamos labdaros ir humanitarinės pagalbos siuntos;

8) krašto apsaugos sistemos ir užsienio valstybių ginkluotųjų pajėgų transporto priemonėmis;

9) vietinio (miesto ir priemiestinio) reguliaraus susiekimo maršrutais (nurodytais leidimuose) važiuojančiomis keleivinėmis transporto priemonėmis;

10) grynaisiais elektromobiliais ir vandenilio dujomis varomais automobiliais (nuo 2023-07-01 iki 2025-12-31).

„Via Lietuva“ informacija

Nuo 2025 m. liepos 1 d. kelių naudotojo mokesčiu (e-vinjete) papildomai apmokestinamas 21 krašto kelias

Kelių naudotojo mokestį moka M2, M3, N1, N2, N3 kategorijų motorinių transporto priemonių valdytojai.

SVARBU: transporto priemonių (M1 kategorija) valdytojams niekas nesikeičia – jiems kelių naudotojo mokestis ir toliau **nebus taikomas**.

102 Vilnius–Švenčionys–Zarasai (16,3–162,869 km)	145 Kėdainiai–Šėta–Ukmergė (0–45,136 km)
107 Trakai–Vievis (0–17,498 km)	146 Raseiniai–Šilinė (0–34,92 km)
108 Vievis–Maišiagala–Nemenčinė (0–53,281 km)	150 Šiauliai–Pakruojis–Pasvalys (0,029–67,221 km)
122 Daugpilis–Rokiškis–Panevėžys (0–106,175 km)	163 Ežerė–Mažeikiai (0–9,209 km)
125 Biržai–Raubonys (0–19,893 km)	164 Mažeikiai–Plungė–Tauragė (0–142,011 km)
128 Naujieji Valkininkai–Daugai–Alytus (0–44,187 km)	166 Plungė–Vėžaičiai (0–36,306 km)
129 Antakalnis–Jiezgas–Alytus–Merkinė (0–80,798 km)	190 Biržai–Germaniškis (0–21,616 km)
130 Kaunas–Prienai–Alytus (5,82–60,146 km)	195 Kėdainiai–Krekenava–Panevėžys (0–53,409 km)
131 Alytus–Simnas–Kalvarija (2,48–57,029 km)	
132 Alytus–Seirijai–Lazdijai (2,623–43,79 km)	
135 Lazdijai–Akmenai (0–9,259 km)	
137 Pilviškiai–Šakiai–Jurbarkas (0–57,828 km)	
140 Kaunas–Zapyškis–Šakiai (5,84–61,067 km)	

Daugiau informacijos www.keliumokestis.lt skyrelyje DUK.

Via Lietuva

VIDINIO PASAULIO LABIRINTAI

Jaudinantis artumas

Brigita Gelumauskienė
Psichologė

Ne vieną iš mūsų artumo ilgesys kamuoja dėl atsiradusio susvetimėjimo tarp žmonių. Atsiradęs vienišumas tarp žmonių dar labiau pagilina artumo troškimą, kuris yra vienas iš bazinių poreikių – turėti artimą (intymų) ryšį su kitu. Kas yra artumas? Kaip jis kuriamas? Kokie yra pagrindiniai trukdžiai kuriant artimą ryšį su kitu? Kaip išlaikyti artumą tarp žmonių, kad jis būtų ilgalaikis? Šiais ir kitais klausimais pabandyti pasvarstyti šiame straipsnyje.

Kas yra artumas? Mano nuomone, tai savotiška būseną, kuomet išgyvenami intensyvūs jausmai dėl panašių ar tų pačių vertybių ne tik tarp dviejų skirtingų asmenybių, bet ir tarp grupių, tarp Dievo, gyvosios gamtos ir žmogaus. Tai emocinė saviąjauta, kuri pasireiškia fizinėje, psichologinėje ir dvasinėje plotmėje. Intensyvūs jausmai gali būti ne tik malonūs – džiaugsmas, ramybė, pasitenkinimas, paguoda, pagarba, nuostaba ir kiti, tačiau gali kilti ir susierzinimas, pyktis, liūdesys, apmaudas, baimė ar kaltė priklausomai nuo situacijos, kurioje atsideria artimieji. Pvz., artimi draugai, kuriuos vienija bendras pomėgis – žvejyba – gali susipyksti dėl atsiradusių kitų vertybinių skirtumų. Gali būti, jog vienas iš jų pradėjęs vartoti alkoholį žvejybos metu, sukels iš pradžių nuostabą, po to susierzinimą ar pyktį, kadangi kitam tai visiškai nepriimtina. Tai vienas iš elgesio arba fizinėje plotmėje besireiškiančių artumo pavyzdžių, kuomet jam gresia pavojus. Psichologinis artumas tarp dviejų draugų gali išlikti kurį laiką, kuomet ilgimasi tų pokalbių ar bendro buvimo kartu gamtoje, laukiant užkibimo. Tačiau nutrūkus žvejybai, jeigu nebuvo jokių kitų bendrų interesų ar pomėgių, po truputį nyksta ir emocinis arba psichologinis artumas.

Vyro ir žmonos artumas šeimoje gali būti kuriamas arba griauamas priklausomai nuo vertybių ir nuo jų išplaukiančio elgesio. Psichologinis artumas atsiranda ir dingsta ne per vieną dieną, bet formuojasi ir keičiasi laikui bėgant. Buvę įsimylėjęliai, išgyvenę jaudinantį fizinį ir emocinį artumą, praėjus keleriems ar keliolikai metų gali virsti abejingi ir vieniši vienas kitam. Kas atsitinka? Nuo ko tai priklauso? Tam tikras elgesys (pvz., užsibuvimas darbe, išgėrinėjimas vakarais, ilgas sėdėjimas prie kompiuterio, dažnas bendravimas su draugais (-ėmis) ne namuose, išitraukimas į azartinius žaidimus ir kt.) dažnai jau yra tik pasekmė to, kas jau yra įvykę žmogaus viduje.

Psichologinis artumo trūkinėjimas gali atsirasti nuo neišklausymo ir nesupratimo. Norisi pacituoti vienos klientės žodžius apie santykį su draugu: „Kai negaliu pasikalbėti su draugu apie kažką man svarbaus, tada jaučiuosi vieniša.“ Pagarbus klausymas ir bandymas suprasti kitą, nevertinant, yra svarbus artumo tilto kūrimas, tačiau jį statyti ar išlaikyti nėra lengva, kuomet nuoskaudos tarsi „bombos“ jį griauja. Nepaleisti skauduliai dėl pasakytų ar nepasakytų žodžių, padarytų ar nepadarytų darbų trukdo kurti ar išlaikyti artimą

santykį, jį nuodydami. Atvirumas yra reikalingas, kaip gydytojas šiems trukdžiams šalinti. Atvirai kalbėti apie išsivėidimus nelengva, dažnai nematoma prasmės ar baiminamasi, kad atvėrus visas nuoskaudas situacija dar labiau pablogės, įvyks konfliktas. Tuomet pasirenkamas nutylėjimas ir prisitaikymas.

Pasak J.Budental'io, „kai asmuo tik taikosi prie kitų sąlygų, su juo neįmanoma patirti tikro artumo.“ Čia svarbu atkreipti į žodelį „tik“. Nėra blogai kartais prisitaikyti ar patylėti, tačiau jei tai vyksta nuolat, tada pažeidžiamas natūralus santykių procesas, kuriam yra būdingi nutolimai ir priartėjimai, susipykimai ir susitakymai. Artumui kurti reikalingi skirtingi ir atskiri žmonės, kurie turi savas ribas, kuomet neleidžia su savimi elgtis nepagarbiai, vertina save ir kitą.

Psichologė Brigita Gelumauskienė

Asmeninio archyvo nuotr.

Artumui išlaikyti labai svarbu atsižvelgti ne tik į savo, bet ir kito, su kuriuo išgyvenamas artumas, poreikius. Dažnas iš mūsų apie kito siekius ar norus sprendžiame iš savo „varpinės“ ir patarinėjame, kaip geriau pasielgti. Tačiau susidūrę su pasipriešinimu ar ignoravimu, supykstame, kad mūsų neklauso, nors norėta gero. Ko iš tiesų nori ar apie ką svajoja jūsų artimas žmogus? Kaip

dažnai šito klausiate? Ir čia galėtumėte atsakyti: - O kaip dažnai šito klausia manęs jis\ji?

Suprantama, yra labai sunku kalbėtis atvirai, kai „nuoskaudų bombos“ gerokai yra apgriovę artumo tiltą ir sudėtinga prisiversti paklausti net „Ko norėtum pavalgyti?“. O valgyti nori ne tik kūnas, bet ir siela. Jai reikalingas artumas ir besąlyginė meilė. Sudėtinga mylėti kitokį, besikeičiantį ne į tą pusę, kaip aš noriu, artimą žmogų su nesibaigiančiais poreikiais. Bet, pasak J.Bugental'io, „jei žmogus negali atsiskirti nuo mylimojo, jei jis negali sau leisti būti kitoks, tai įmanomi tik parazitiniai santykiai.“ Žinoma, neleistina fizinė ar psichologinė agresija, nes toleruojant tai, formuojasi aukos ir smurtautojo santykis. Būti kitokiam su savais poreikiais ir leisti kitam tokiu būtu – išties nelengvas uždavinys, tačiau vienaip ar kitaip mes kalbame apie laisvę. Kiek gali būti laisvės santykiuose su kitu? Kur yra tos ribos, kurios yra labai reikalingos?

Labiausiai, ko mums reikia iš kito, turbūt, kad mus priimtų tokius, kokie mes esame, ir padėtų mums skleisti, augti. Tačiau svarbu nepamiršti, jog laisvė būti savimi yra ribota, kai susiduriama su kito laisve būti savimi. Kuo aiškesnės nubrėžiamos ribos, kas galima, o kas – ne, tuo mažiau yra nesusipratimų, nors su pasipriešinimu galime susidurti. Griežtas „Ne“ yra geriau nei per sukąstus dantis pasakytas „Taip“, kuris pataikauja. Nuolaidžiavimas ir nuolankumas yra du skirtingi reiškiniai, kurie turi didelės įtakos santykių kokybei bei artumo kūrimui. Nuolaidžiaujantis žmogus nesąžiningai elgiasi savo atžvilgiu, ignoruodamas savo poreikius ir pamindamas savas vertybes dėl įvairių priežasčių – baimės susipykti, būti paliktam (-ai) ar chaoso, kuris kils namuose. Nuolankumas kaip savybė leidžia būti sau ir kitam su savais poreikiais, tačiau rūpinasi, kad nebūtų peržengtos saugumo ir pagarbos ribos.

Ir, galiausiai, dvasinio artumo troškimas su prigimtimi yra duotas kiekvienam iš mūsų, kadangi, be kūno ir sielos (psichikos), mes turime dvasią, kuri yra dieviškoji dalis. Sakau tai su visa pagarba tiems, kurie netiki Dievu ar dieviškąja mūsų dalimi, nes tai yra kiekvieno iš mūsų pasirinkimas, kuo tikėti. Ypatinę dvasinį artumą su Dievu turėjo šventieji žmonės, tačiau šis artumas gali būti pasiekiamas ir per kitą asmenį bei su kitu, kuomet yra atliekami meilės darbai arba gyvenama pagal pašaukimą.

Literatūra: James F.T.Bugental. Menas būti gyvam. Egzistencinės tapatybės paieškos. Vaga, 2014.

Šiais ir kitais psichologinės sveikatos klausimais kviečiu pasikalbėti kabinete Marijampolėje (Laisvės g. 16–23). Teikiu psichologinę pagalbą ir nuotoliu.

Su manimi galite susisiekti: el.paštu brigitagel@gmail.com ar Facebooko paskyroje Psichologė Brigita Gelumauskienė. Galite skambinti ir tel.nr. +37061831372. Daugiau apie mane galite rasti puslapyje www.e-terapija.lt.

Užsakytas turinys

Sezoninė prekyba vaisiais, daržovėmis, uogomis: ką svarbu žinoti prekiaujantiems ir kas aktualu pirkėjams?

Vasarą ant prekystalių gausu šviežių daržovių, vaisių ir uogų. Tai puiki galimybė vartotojams įsigyti šviežių produktų tiesiai iš augintojų, o smulkiesiems ūkininkams ir sodininkams imtis sezoninio verslo. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT) primena, ką svarbu žinoti tiek planuojantiems, tiek jau vykdančioms sezoninę prekybą, taip pat, į ką verta atkreipti dėmesį vartotojams.

Jei ūkininkas ar sodininkas planuoja prekiauti savo užaugintomis sezoninėmis šviežiomis daržovėmis, vaisiais ar uogomis, kurių tiekimas rinkai bus trumpalaikis ir nedideliais kiekiais (pvz.: agurkų, pomidorų ar užaugintų paprikų planuojama parduoti ne daugiau kaip 3 tūkst. kg per metus, braškių, serbentų, slyvų – iki 2 tūkst. kg, bulvių ar obuolių – iki 5 tūkst. kg), tokiais atvejais jiems nereikia registruotis VMVT. Tačiau viršijus teisės aktuose nustatytus kiekius, apie tokią veiklą turi būti pranešta VMVT, kreipiantis registravimui į teritorinį Paslaugų departamento skyrių.

Fiziniais asmenimis, sodininkams ir ūkininkams, norintiems prekiauti daržovėmis, vaisiais ar uogomis turgavietėse, paviljonuose ar kitose viešosiose vietose, reikės turėti ūkininko pažymėjimą arba sodininkų bendrijos nario pažymėjimą bei iš savivaldybės gauti išrašą apie vykdomą veiklą einamaisiais metais.

Prekybos vieta – švari ir tvarkinga

Prekiautojai turi pasirūpinti, kad prekybos vieta būtų tvarkinga ir švari, o parduodami produktai – saugūs bei kokybiški. Maisto produktai turi būti tinkamai laikomi: sudėti į dėžes, padėklus, kitas maistui skirtas talpas, kurios būtų pakeltos nuo žemės paviršiaus.

Pateikimo vietos turi būti įrengtos palapinėse, po skėčiais ar laikinuose statiniuose. Draudžiama prekiauti nuo dėžių, turėklų, atramų, grindinio, žemės ir tam nepritaikytos įrangos.

Aiškiai pateikiama informacija pirkėjui

VMVT vartotojams primena: informacija apie nefasuotus šviežius vaisius ir daržoves turi būti pateikta aiškiai, pastebimoje vietoje šalia produkto, įskaitomai ir lietuvių kalba. Privaloma nurodyti informaciją apie parduodamą produktą: produkto pavadinimą, kainą, kil-

mės šalį ir, jei taikoma, klasę, dydį ir veislę tokiu būdu, kad vartotojas nebūtų suklaidintas.

Parduodant fasuotus produktus, kartu su visa privaloma informacija prekių etiketėse turi būti nurodyta ir grynoji masė, jei šių fasuotų produktų kiekis nėra nustatomas pirkėjo akivaizdoje. Šis reikalavimas netaikomas parduodant produktus vienetais, jei jų skaičius yra aiškiai matomas iš išorės ir lengvai suskaičiuojamas arba jei jų skaičius nurodytas etiketėje.

Patarimai pirkėjams

Sezoninius produktus perkantiems vartotojams VMVT pataria būti atidiems ir vertinti ne tik siūlomų daržovių, vaisių ir uogų išvaizdą, bet ir atkreipti dėmesį į tai, ar informacija apie produktą pateikta aiškiai ir įskaitomai, ar nurodytas produkto pavadinimas, kilmės šalis, kaina ir kt. Jei nėra ženklavimo informacijos ar ji nepilna, trūkstamos informacijos visada klauskite pardavėjo.

Taip pat atkreipkite dėmesį, ar prekybos vieta švari, ar produktai apsaugoti nuo saulės, dulkių ir lietaus.

VMVT informacija

Balinių vėžlių jaunikliai grįžo į savo gimtąsias vietas Dzūkijoje

Greta Paulevičiūtė

Lietuvos zoologijos sodo komanda kartu su Dzūkijos–Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos specialistais į gamtą paleido 77 balinius vėžliukus – vienintelės natūraliai Lietuvoje gyvenančios vėžlių rūšies jauniklius. Tikimasi, kad laisvėje ropliai lengvai adaptuosis ir pragyvens daugiau nei 100 metų.

Baliniai vėžliai, rudenį paimti iš gamtos, sėkmingai peržiemojo Lietuvos zoologijos sode, paaugo ir sutvirtėjo. O dabar, prieš paleidžiant juos į tvenkinius, buvo atvežti į Metelių regioninį parką, kuriame lankytojai galėjo pamatyti roplius iš arčiau ir palinkėti jiems sėkmės, adaptuojantis prie naujos aplinkos.

„Tiesiog apie vėžlius neseniai pradėjau domėtis, supratau, kad jau virš 10 metų vyksta tokie dalykai ir pamačiau internete, kad vyks, tai atvažiavome pasižiūrėti“, – sakė iš Vilniaus su sūnumi atvykęs gyventojas.

Jau vienuoliktus metus, bendradarbiaujant su Lietuvos zoologijos sodo specialistais, rugsėjo mėnesį vėžliukai iš nesaugiai sudėtų dėžių yra surenkami ir perkelti ramiam žiemojimui į Kauno zoologijos sodą, kur, prižiūrimi specialistų, jie sustiprėja ir gali būti paleisti į natūralias buveines. Šiemet į Dzūkijos vandenį buvo paleisti 77 vėžliai.

„Būtent vėžlys yra vienas seniausių roplių Lietuvoje, jis gyvena daugiau nei 100 metų, tad tikimės, kad šiuos paleistus vėžlius galės sutikti net mūsų ateities kartos. Taip pat žinoma, kad prieš pradėdant įgyvendinti šį projektą, laisvėje gyvenančių vėžlių buvo sutinkama tik apie 500 individų, o šiuo metu tikrai galime užtikrinti, kad skaičius išaugęs iki mažiausiai 1000“, – džiaugiasi Dzūkijos – Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos direktorius Paulius Čeponas.

G. Paulevičiūtės nuotr.

Balinis vėžlys įtrauktas į Lietuvos raudonąją knygą

Balinis vėžlys – viena rečiausių ir labiausiai nykstančių Lietuvos roplių rūšių, įrašyta į Lietuvos raudonąją knygą. Todėl tokios grąžinimo akcijos yra ne tik gamtos saugos, bet ir visuomenės švietimo iniciatyvos – raginančios pažinti ir saugoti gamtą kartu.

D. Rakauskaitės nuotr.

„Norėtume pabrėžti tą dalyką, kad, kai žmogus sutinka vėžlį, o tai dažniausiai būna, kai patelės eina dėti kiaušinių, gegužės – birželio mėnesiais, dažnai žmonės, važiuodami keliu, pamato vėžlį, pasiima ir parsineša namo. Prašome žmonių, kad perkeltų vėžlį į kitą kelio pusę, į tą, kur jis ropojo, ir patiems niekur nesivežti. Taip pat, kas turi vandens telkinius, juos prižiūrėti, kad nebūtų apaugę, aplinkinės vietovės turi būti šienaujamos, kartais ir velėna nuimama. Tokiu būdu ir žmonės gali prisidėti prie vėžlių išsaugojimo“, – teigia Dzūkijos – Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos vyr. specialistė Inga Čitavičienė.

Į vėžlių paleidimo renginį atvykę lankytojai galėjo susipažinti su baliniais vėžliais, sužinoti apie jų gyvenimo būdą, išsaugojimo svarbą ir grėsmes, iš specialistų išgirsti, kaip kiekvienas iš mūsų galime prisidėti prie šios nykstančios rūšies apsaugos.

G. Paulevičiūtės nuotr.

„Įdomiausia buvo sužinoti apie jų brandą, kad ji užtrunka apie penkiolika metų, vadinasi, dabar, kai nuo pirmosios akcijos dar nepaėję 15 metų, lieka neaišku, kaip vėžliai prisitaikys ir išgyvens“, – mintimis dalijasi lankytojas.

„Aš sužinojau, kad Metelių regioniniame parke vėžliai nėra veisiami, o tik paleidžiami čia“, – pasakoja sėkmės vėžliams palinkėti užsukusi Šaulių sąjungos narė.

Po valandos nuo renginio pradžios vėžliukai buvo išgabenti ir paleisti į laisvę.

„Šiandien į Dzūkijos balas paleidžiame nelaisvėje užaugintus vėžlius. Sėkmės, vėžliai, o kadangi šiandien Antaninės – tad būk Antanas“, – į laisvę paleisdamas vėžliuką, jį „pakrikštijo“ P. Čeponas.

G. Paulevičiūtės nuotr.

Marijampolės profesinio rengimo centre – jau prasidėjęs priėmimas

Marijampolės profesinio rengimo centras šiemet stojančiuosius pasitinka su daugybe naujienų. Padidintas priėmimo planas – šiais metais kviečiama daugiau nei 1200 naujų mokinių. Centre sudarytos visos sąlygos mokytis valstybės finansuojamose vietose (nemokamai), pasinaudoti valstybinėmis ir socialinių partnerių stipendijomis, gyventi moderniame bendrabutyje, o praktines žinias gilinti realiose darbo vietose arba sektoriniuose praktinio mokymo centruose.

2025 metų priėmimo naujovė – specialybių sąrašą papildė itin darbo rinkoje paklausios specialybės: bepiločių orlaivių valdytojo, atsinaujinančios energetikos įrenginių montuotojo, tiksliosios žemdirbystės specialisto, gydomojo masažo specialisto, masažuotojo, konditerio.

Pagrindinis vasaros priėmimas startavo birželio 2 d.. Kai kurios specialybės jau dabar susilaukė daugiau prašymų, nei yra valstybės finansuojamų vietų. Tarp populiariausių specialybių – pedagogo padėjėjo, paramediko, elektriko, automatinių sistemų mechatroniko bei motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojai.

Dar viena Suvalkijos kraštui aktuali iniciatyva – profesinio mokymo programų moduliai bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams. Gimnazijų mokiniai vasaros priėmimo metu gali pasirinkti profesinio mokymo programos modulį. Šiemet populiariausi moduliai: paviršiaus apdaila plytelėmis, sušių gamyba, baro paruošimas ir klientų aptarnavimas, TR1 kategorijos traktorių vairavimas (baigus modulį – nemokamos TR1 traktorininko teisės). Moduluose besimokantys mokiniai taip pat gali gauti stipendiją.

Marijampolės profesinio rengimo centras vykdo suaugusiųjų bendrąjį ugdymą Marijampolėje, o nuo ateinančių mokslo metų suaugusiųjų bendrojo ugdymo mokymas bus vykdomas Vilkaviškio ir Kudirkos Naumiesčio skyriuose. Tai dar viena Marijampolės profesinio rengimo centro paslauga, skirta asmenims, kurie

Marijampolės MTEC direktorius Gražvydas Juodišius

MTEC nuotr.

dėl įvairių priežasčių mokykliniame amžiuje neįgijo pagrindinio ar vidurinio išsilavinimo. Nuo šiol jie turės galimybę tęsti mokslus ir siekti išsilavinimo artimiausioje regiono skyriuose.

Besimokantiems Centre sudaromos palankios finansinės sąlygos – mokiniai turi galimybę gauti įvairias stipendijas, kurios ne tik palengvina finansinę naštą, bet ir stiprina motyvą siekti geresnių rezultatų. Siūlomos tiek valstybinės, tiek savivaldybių bei socialinių

partnerių stipendijos, kurių bendra suma per mokslo metus gali svyruoti nuo kelių šimtų iki daugiau nei tūkstančio eurų, priklausomai nuo mokinio pasiekimų, iniciatyvumo ir kitų kriterijų. Tai reikšminga paskata mokytis atsakingai ir aktyviai dalyvauti bendruomenės gyvenime.

Mokiniai, kurie pageidauja gyventi bendrabutyje, gali rinktis europinius standartus atitinkančias gyvenimo sąlygas. Kaina – 35 €/mėn., o socialiai remtini mokiniai gyvena nemokamai.

Taip pat Centre aktyviai vystomas tarptautinis bendradarbiavimas – „Erasmus+“ stažuotės mokiniams organizuojamos Vokietijoje, Italijoje, Ispanijoje, Danijoje, Suomijoje ir kt. Šiemet šioms veikloms skirta rekordinė – beveik 0,5 mln. eurų suma. Tai puiki galimybė įgyti ne tik profesinių žinių, bet ir gyvenimiškos patirties.

Nuo rugsėjo 1 d. startuoja visiškai nauja paslauga – mokomasis vaikų darželis, skirtas Centro mokinių ir darbuotojų vaikams. Darželis bus nemokamas, priimami 2–6 metų vaikai, o esant poreikiui – organizuojamas vaikų užimtumas ir 7–10 metų vaikams.

Dar viena šių metų vasaros priėmimo naujiena – Vairuotojų mokyklos konkursas, skirtas stojantiejiems. Kiekvienas, kuris per informacinę sistemą „Mokausi Lietuvoje“ teikia prašymą mokytis Marijampolės profesinio rengimo centre, automatiškai dalyvauja konkurse. Pagrindiniai prizai – nemokami vairavimo kursai: motociklo, lengvojo automobilio, sunkvežimio ir traktoriaus. Nugalėtojai bus paskelbti lapkričio pradžioje.

Pagrindinis priėmimas – 2025 m. birželio 2 d. – rugpjūčio 6 d.

Mokymo sutarčių su pakviestaisiais mokytis sudarymas – 2025 m. rugpjūčio 11 d. – 13 d.

Papildomas priėmimas – iki 2025 m. rugpjūčio 29 d.

Užsakytas turinys

UŽ MIESTO

Vištyčio muzikos pakrantė jau septintą kartą kvies pasivaikščioti po ypatingas krašto vietas

Daiva Balčiūnė

Suvalkijos krašto perlui Vištyčiui šie metai ypatingi: sukanka 100 metų VIŠTYČIO vėjo malūnui, 455 metai nuo Magdeburgo miesto teisių gavimo bei 500 metų nuo PAPRŪSĖS regiono įkūrimo. Tad jau septintą kartą skambėsianti Vištyčio muzikos pakrantė taip pat bus ypatinga: muzika liesis ne tik jau tradicinėmis tapusiose erdvėse, bet ir kvies aplankyti istorinę atmintį turinčias vietas. Renginių ciklo sumanytojas saksofonininkas Egidijus Polita su Miesto laikraščio skaitytojais pasidalino, kuo ypatinga bus ši vasara Vištytyje.

Kuo Vištyčio muzikos pakrantė bus ypatinga šiais metais?

Šie metai ypatingi Vištyčio kraštui – sukanka 100 metų VIŠTYČIO vėjo malūnui, 455 metai nuo Magdeburgo miesto teisių gavimo bei 500 metų nuo PAPRŪSĖS regiono įkūrimo. Vištytis – tikroji Paprūsės žemė, kurioje dar yra vietų, saugančių tikrąjį Paprūsės palikimą. Tad šiais metais Vištyčio muzikos pakrantė savo renginiais kartu kviečia klausytojus, žiūrovus pasivaikščioti po šias gilią istorinę, kultūrinę, net ir praktinę atmintį turinčias vietas – Vištyčio ežero pakrantę, Vištyčio evangelikų liuteronų bažnyčia, Vištyčio vėjo malūnas. Tradiciškai Vištyčio muzikos pakrantės renginiai vasaros metu vykdavo jau tradicinėje tapusioje erdvėje ant Vištyčio ežero kranto. Šiais metais tuo neapsiribosime ir visame vasaros renginių cikle turėsime ypatingą savaitę – Paprūsės vasaros naktys Vištytyje. Renginiai kelsis į Vištyčio evangelikų liuteronų bažnyčios, jos šventoriaus bei Vištyčio vėjo malūno erdves.

Paprūsės vasaros naktų ciklo metu vyks ne tik koncertai, viso ciklo metu veiks Jono Vilemaičio fotografijos darbų paroda. Ši paroda – tai ne tik fotografinė

Stengiamės būti savimi, ne pataikauti auditorijai, likti tokie patys, kokie buvome nuo pat pradžių. Kiekvienas muzikos stilius, žanras turi teisę gyvuoti, turi savo auditoriją ir klausytoją. Vištyčio muzikos pakrantės renginiai niekada nebuvo miestelių švenčių renginių formatais ir tą deklaruojame nuo pat gimimo. Vištyčio muzikos pakrantės renginiai – erdvė sklisti profesionaliai muzikai, kuri vargu ar gali rasti vietą miestelių šventėse. Taip pat didelį dėmesį teikiame jaunimui, neatsiėmamiems Suvalkijos krašto, o taip pat ir Lietuvos talentams, kurie pasirinko muzikos kelią.

Vis dėl to, labai norėtusi išskirti pirmąjį Vištyčio muzikos pakrantės vakarą (2025 07 05), kuriame pasirodys vienas garsiausių Lietuvos sopranų, operos solistė Raminta Vaicekauskaitė. Jai akomponuos iš Ukrainos kilęs pianistas, koncertmeisteris, kamerinės muzikos atlikėjas Artur Shutov.

2025 07 19 Vištyčio muzikos pakrantėje apskritai skambės akademinė muzika, visi vakaro atlikėjai, profesionalios, klasikinės muzikos atstovai.

Labai norėtusi išskirti Paprūsės vasaros naktų 2025 07 25 ir 2025 07 26 vakarus. 2025 07 25 Vištyčio evangelikų

tims dovanos Laimonas BENDARAVIČIUS, Indrė ANANKAITĖ, Ieva Barbora JUOZAPAITYTĖ ir Kasparas DAMULIS.

Rugpjūčio 9 diena taip pat turi ketinimų būti visai kitokia Vištyčio muzikos pakrantėje, kadangi renginys organizuojamas kartu su viešąja įstaiga „Sveika Suvalkija“. Dienos metu Vištyčio ežere vyks plaukimo maratonas, čia kviečiami dalyvauti plaukikai iš Lietuvos ir užsienio šalių. Na, o vakarinė renginio dalis numatyta Vištyčio muzikos pakrantėje.

Na, ir, kaip jau buvo minėta, vasaros finalinis akordas – Lankeliškių bažnyčios griuvėsiuose. Jaunimui, nuostabiems šalies talentams, jau gimusiems laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje, Vištyčio muzikos pakrantė pasirengusi užleisti sceną senojoje Lankeliškių bažnyčioje, jos griuvėsiuose. Negalime pamiršti šios vietos, kuri yra taip puoselėjama, kurioje kiekvienas oro gurkšnis gyvas gamtos, istorijos, kultūros, muzikos. Kaip ir praėjusiais metais, taip ir šiais, Vištyčio muzikos pakrantė dalinsis kultūra ir muzika svečiuose.

Su kokiais iššūkiais susidūrėte organizuodami šių metų Muzikos pakrantę?

Vargu, ar būtų galima ką nors naujo pasakyti bet kuriam renginių organizatoriui, kai pagrindiniu iššūkiu visuomet lieka finansiniai klausimai. Vis dėl to, Vištyčio muzikos pakrantė gyvuoja jau septynerius metus, sklindančius jos muzikos aidus išgirsta ne tik klausytojai ir žiūrovai, bet ir krašto ūkininkai bei vietos verslo bendruomenė. Vilkaviškio rajono savivaldybės, vietos ūkininkų ir verslo bendruomenės dėka šių metų Vištyčio muzikos pakrantės repertuaras iš tiesų yra įvairus ir gausus.

Visi atlikėjai, kuriuos užmanėme šiais metais pasikviesti į Vištyčio muzikos pakrantę, nekėlė jokių klausimų dėl atvykimo. Draugiškai, noriai ir sklandžiai. Iš tiesų sulaukiame žymiai daugiau pasiūlymų dėl įvairių atlikėjų ir programų, tačiau jeigu bandyti viską sudėti į vasarą – ji gali būti per trumpa.

Ar šių metų projektas lieka ištikimas pirminei ir prigimtinei savo idėjai – ypatingą dėmesį skirti atlikėjams, kilusiems iš Vilkaviškio/Suvalkijos krašto?

Visuomet ypatingą dėmesį skiriame

Vištyčio muzikos pakrantė atvers miestelių istorinei atminčiai, kultūros polėkiui, muzikos harmonijai

jaunimui, visų pirma, jaunimui, kilusiam iš Suvalkijos krašto. Paskutiniaisiais metais jau tuo ir neapsiribojame bei ieškome jaunųjų talentų iš visos Lietuvos. Vis dėl to, šios vasaros Vištyčio muzikos pakrantės renginiuose bus unikali galimybė pamatyti ir išgirsti iš mūsų (Suvalkijos) krašto kilusius atlikėjus Gabiją Kardauskaitę, Kęstutį Bobiną, Viktoriją Kajokaitę, na ir, žinoma, paskutinįjį vasaros vakarą atiduodame iš Vilkaviškio kilusiai, šiuo metu miuziklo subtilybes Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje krentančiai Ieva Andriulionytei.

Pabaigai Vištyčio muzikos pakrantės siela E. Polita akcentuoja: MAŽAS MIEŠTELIS – DIDELĖS PATIRTYS. Tėvynės pakraštyje ir tik mažų mažiausias taškelis žemėlapyje. VIŠTYTIS! Lyg partitūros paraštėse atsitiktinai įrašyta muzikos pauzė. Tačiau būtent čia gimsta vienos ryškiausių vasaros muzikinių patirčių. Čia gimsta renginiai, kurie seniai peržengė lokalaus kultūros įvykio ribas. Profesionalus požiūris į muziką ir visiškai neformalus renginių formatais. Visus traukianti nekasdieninė dermė. Vieta, kur tylą keičia garsas, o atstumas tampa artumu. Tėvynės pakraštys, kuris tampa centru susitikimams su gamta, istorija, kultūra, muzika. Grįžkime! Prie to, kas tikra. Prie to, ką galbūt pamiršome... Patirtis, kurios nusipirkti negalima... Vištytis kviečia ne tik klausyti, bet ir išgyventi – kiekvieną garsą, emociją, pauzę.

Na, o pirmasis ciklo renginys jau visai greitai – liepos 5 d. Susitikime Vištytyje!

Asmeninio archyvo nuotr.

Užsakytas turinys

Legendomis apipintas Vištyčio vėjo malūnas taps ne tik erdve, bet ir pačiu istorijos veikėju

kelionė per VIŠTYČIO apylinkių peizažus, bet ir bandymas pažadinti žiūrovo jausmus: nostalgiją, pasididžiavimą gimtine, grožio atradimą kasdienybėje. Nuotraukose – ne tik gamtos vaizdai, bet ir gyvenimas toks, koks jis yra: ryto rūkas virš laukų, senųjų sodybų langai, šviesa, krintanti ant kelyje einančio žmogaus.

Na, ir, žinoma, vasaros finalinis akordas. Praėjusiais metais vasaros renginių ciklą užbaigė mums naujai atrastoje erdvėje – Lankeliškių bažnyčios griuvėsiuose. Šiais metais einame tuo pačiu keliu: Vištyčio muzikos pakrantės vasaros renginių kulminacija – rugpjūčio 22 dieną Lankeliškių senojoje bažnyčioje, jos griuvėsiuose.

Kuo šiais metais nudžiuginsite klausytojus ir žiūrovus?

Iš tiesų niekada nesiekiame kažkuo nustebinti mūsų klausytojus ir žiūrovus.

liuteronų bažnyčios šventoriuje, blogam orui esant, pačioje bažnyčioje, pasirodys Kauno styginių kvartetas, kūrybinį kelią pradėjęs dar 1981 metais. Kauno styginių kvartetas yra vienas svarbiausių klasikinės muzikos ansamblių Kaune.

2025 07 26 greta Vištyčio vėjo malūno koncertuos jaunosios kartos klasikinės muzikos atstovai Klementina Venciūtė ir Lukas Gedvilas. Nors tai – jaunosios kartos atstovai, siejami su klasikine muzika, vis dėl to, jų programos laukiame su nekantrumu, kadangi šiuolaikinis jaunimas yra labai išmanus ir šalia Vištyčio vėjo malūno skambės klasikinės, šiuolaikinės populiariosios ir elektroninės muzikos dermės.

Rugpjūčio 2 dieną mūsų laukia Paprūsės miestelio vakaras, kurio metu pasirodys grupė Il Senso. Nuostabią programą visoms Paprūsės miestelio sukak-

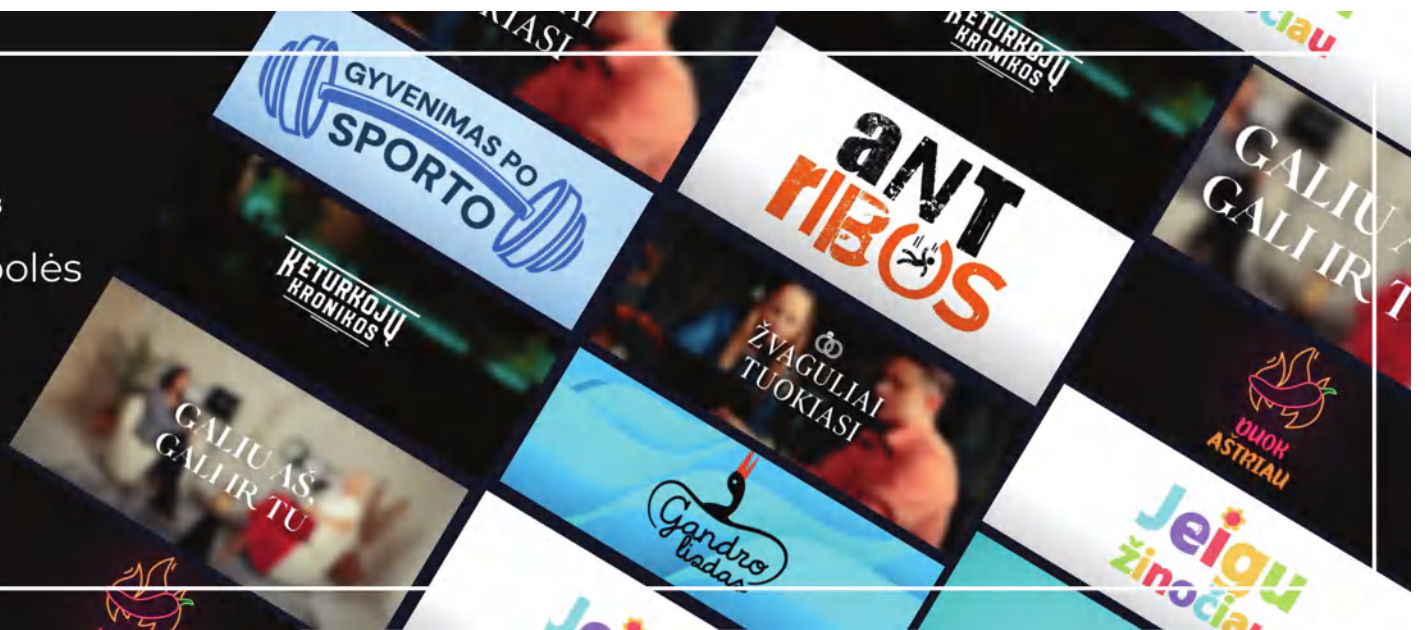
PAPRŪSĖS EŽERO KRANTAI PIRMASIS VAKARAS

Raminta VAICEKAUSKAITĖ, sopranas
Artur SHUTOV, klavišiniai
Danielė JURKŠAITĖ, klavišiniai
Kęstutis KUNCĖ, saksofonas

LIEPOS 5 D. 19 VAL.

GERA BŪTI KARTU LEMTA BŪTI KARTU MENAS BŪTI KARTU

mmm.lt partnerių
„Gyvenimas Šiaurėje“
tinklaidės Marijampolės
 televizijos eteryje - dar
daugiau įtraukiančio
turinio kiekvienam!
 @gyvenimassiaureje

PARODA / EXHIBITION SECESIJA / ART NOUVEAU

Iš Aleksandro Vasiljevo fondo kolekcijos
 From the collection of the Alexandre Vassiliev Foundation

KIDULIŲ
 DVARO
 SVIRNE

2025
 06.26-08.15

Parodos lankymas:
 ketvirtadienis – šeštadienis 12.00-17.00
 Informacija tel.: +370 682 90625
 Bilietai: www.ticketmarket.lt arba Kidulių dvare
 Bilieto kaina 6 Eur

Projekto finansuoja: [logos] Partneriai: [logos] Organizatoriai: [logos]

Birželio 21 d. 19 val.
 Rygiškių kaime, J. Jablonskio tėviškėje

Projektas „Vasara Jono Jablonskio tėviškėje“

MODERNAUS FOLKLORO ŠVENTĖ

„EI, VIJA PINAVIJA“

ŠVARU ŠVARU

Trinkelių plovimas ir atsijų užšlavimas

Fasadų plovimas aukštu slėgiu
 Langų bei baldų valymas

Skambinkite numeriu
 +370 640 46424

Dirbame Marijampolėje
 ir visoje apskrityje.

TEIKIA visas šienavimo paslaugas

(žolės pjovimas,
 vartymas, grėbimas,
 presavimas).

VYNIOJA šienainio
 ir šieno ritinius.

Tel. 0 672 61 432,
 0 672 73 189.

Nebegirdite pievoje žiugų? Atpažinkite
 nusilpusią klausą ir pasitinkite ją laiku!

Šį mėnesį kviečiame **NEMOKAMAI** pasitikrinti klausą
 Marijampolėje ir be jokio užsto bandyti klausos aparatus
 klausantis gražiausių vasaros garsų.

Gydytojo siuntimas nebūtinas!
 Laukiame jūsų: Gedimino g. 3A, Marijampolė.
 Registravimui vizitui: +370 620 33 338

www.audiomedika.lt

Išgirskite vasarą

audiomedika
 20 METŲ RŪPINAMĖS KLAUSA

PERKA

Brangiausiai
 Lietuvoje miškus
 (brandžius, jaunus,
 malkinius, iškirstus),
 žemes, sodybas.

Tel.: +370 676 41155

MALKOS:

alksnis – beržas,
 ąžuolas, uosis,
 skroblas, mišrios.
 Suvalkijoje pristato
 nemokamai.
 Tel. +370 617 93 249

DOVANOJU

naują klausos aparatą.

Tel. +370 646 04 605

SIENŲ ŠILTINIMAS į oro tarpus

Tel. 0 696 42 020

Mobris.lt

**NERIBOTI SMS,
 SKAMBUČIAI IR
 5G INTERNETAS**

info@mobris.lt

www.mobris.lt

+370 635 07000

**BIURO
 SPEKTRAS**

- **Biuro prekės**
- **Mokyklinės prekės**
- **Dailės prekės**

GEDIMINO G. 9, MARIJAMPOLĖ

+370 624 53097

PREKYBA.BIUROSPEKTRAS@GMAIL.COM

PROTO MANKŠTA

Kiekviename atsakyme pakeiskite po vieną raidę

1. Silikatų klasės mineralas.
2. Šarvuota vikšrinė kovos mašina.
3. Finansų įstaiga
4. Lietuvos žydų dailininkas Maksas ...

1						
2						
3						
4						

Talkas – Bandas
Atsakymai:

1. Dalgio dalis prie koto.
2. Virvė gyvuliams rišti.
3. Kempininių šeimos grybas.
4. Mąstymo padarinys.

Pagalvokite ir atsakykite:

Viešbučio svečias administracijai išreiškė vieną pageidavimą: norėjo sočiai pavalgyti per pusryčius. Iš ryto jis rado tuščią stalą, nes administracija ne taip suprato jo pageidavimą. Pasakykite, ką jis norėjo matyti per pusryčius.

Atsakymas: Svečių gamybos stala; jam ir atgabeno

1						
2						
3						
4						

Pentis – minūtis
Atsakymai:

Spręskite kryžiažodį ir laimėkite prizus!

Išspręskite kryžiažodį ir siųskite atsakymus el. paštu redakcija@mmm.lt arba įmeskite į redakcijos pašto dėžutę, esančią adresu Gedimino g. 11, Marijampolė. Siųsdami atsakymus, nepamirškite nurodyti savo vardo, pavardės ir telefono numerio. Burtų keliu išrinksime vieną nugalėtoją, kuriam atiteks MMM atributika.

Atsakymų laukiame iki 2025 m. birželio 30 d.

Žinybinis namas laikinai gyventi	Ląstelės apvalkalas						Filmas „... pagal iškvietimą“	Gyvena kaip ... išrūgose
Niurzejo, niurmėjo	Saulės leidimasis	Sklindžiai		Stambus lokio plaukas		Aktorius ... Pačinas	Tarpas tarp gretimų dantų	
				1		Kauno technologijos universitetas		
Stipriausia Europos krepšinio lyga	... pasaulis (pomirtinis gyvenimas, dangus)					F. „Naktys ... Vegase“		4
Stvėriau, čiupau			7			„Vyrai ... vyrai gers, kol žemėlė apsisvers“		
LDK valstiečių duoklė	Žiemkencių piktžolė					JAV popdainininkė ... GaGa		Pakrančių augalai ilgais lapais
3				Įžengti		Pykšt ... keberioškšt		2
								Airijos pilietė
						Įmena (mislė)		
						Uazos k. intakas Prancūzijoje		6
						Iškabinti, išdžiauti		
						Oro linijos „Wizz ...“		
Turinti vienodas teises								

Sudarė Danutė Šulcaitė

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Praėjusio kryžiažodžio atsakymai:

Vertikaliai: Inteligentas. Amata. Terapija. Sin. Uta. Ksi. Ramuma. Greta. Atavaras. Releve. Diada. Argas. Rebusas. Ėsk.

Horizontaliai: Internetas. Ateroma. Šlapuma. Gaja. Eta. Gvildas. Ona. Ra. Eir. Skersvagė. Kalista. Edas. Niasa. ASK.

Pažymėtuose langeliuose: Tironija.

NEMOKAMĄ „Miesto laikraštį“ (ISSN 1822-5667) leidžia viešoji įstaiga Marijampolės televizija (įm. kodas 151455022, vienintelis dalininkas viešoji įstaiga „Atviros visuomenės forumas“).

Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Kitas numeris – 2025 m. liepos 3 d.

Tiražas 6020 egz. Spausdino „Polska Press Sp.z.o.o.“

Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu.

Už skelbimų ir mokamų straipsnių turinį redakcija neatsako. Perspausdinti ar kitaip naudoti bet kokį laikraščio turinį galima tik gavus išankstinį redakcijos sutikimą.

Miesto laikraštis

Platinimo vietos

Marijampolės autobusų stotis (Stoties g. 2B, Marijampolė)	Marijampolės savivaldybės administracija (J. Basanavičiaus a. 1, Marijampolė)
Marijampolės ligoninė (Palangos g. 1, Marijampolė)	Marijampolės TV biuras (Gedimino g. 11, Marijampolė)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešoji biblioteka (Vytauto g. 22, Marijampolė)	Marijampolės apylinkės teismas (Kauno g. 8, Marijampolė)
Marijampolės P. Kriaučiūno viešosios bibliotekos Draugystės padalinys (Draugystės g. 5, Marijampolė)	„Statybos ir ūkio prekės“ (Klaipėdos g. 1A, Marijampolė)
Marijampolės Trečiojo amžiaus universitetas (Vytauto g. 47-106, Marijampolė)	Puskelniai – parduotuvė „Aibė“ (Plytinės g. 10, Puskelnių k.)
Maisto prekių parduotuvė (Mokolų g. 59, Marijampolė)	Rezidencija „Grįžulo ratai“ (Naujoji g. 10, Kantališkių k.)
„Spindulio“ kino teatras (Kauno g. 13, Marijampolė)	Igliskėliai – parduotuvė „Aibė“ (Tvenkinio g. 2, Igliskėliai)
„Gubojos vaistinė“ (R. Juknevičiaus g. 72, Marijampolė)	Patašinės kaimo biblioteka (Nausupės skg. 4, Patašinės k.)
Baraginė – parduotuvė (Baraginės g. 2, Baraginės k.)	Marijampolės PSPC (P. Kriaučiūno g. 2, Marijampolė)
Sasnava – parduotuvė „Aibė“ (Sūduvos g. 46C, Sasnava)	Šunskų biblioteka (Varpo g. 32, Šunskų mstl.)

Miesto laikraštis

Skelbk, parduok, rask!

Skelbimo kaina Miesto laikraštyje – **tik nuo 4 Eur!**

Miesto laikraštis – didžiausio tiražo laikraštis Marijampolės regione, platinamas nemokamai.

Skelbkite greitai ir patogiai!

El. paštu redakcija@mmm.lt

Telefonu +370 679 51 451

Redakcijoje: Gedimino g. 11, Marijampolė

Sveikinimų koncertas

Marijampolės
Televizija

**ŠEŠTADIENIAIS
16 val.**

Kviečiame sveikinti savo artimuosius ir Miesto laikraštyje.

Sveikinimo kaina – 10 Eur.

Sveikinimą siųskite el. paštu redakcija@mmm.lt

Marijampolės televizijos sveikinimų koncerto, žinių ir kitų laidų įrašus rasite: www.marijampoles.tv

**Praėjusio kryžiažodžio konkurso nugalėtoja
burtų keliu išrinkta Laura Damijonaitienė.**

Sveikiname!

Dėl prizo atsiėmimo susisieksime asmeniškai.

Redakcijos adresas: Gedimino g. 11, Marijampolė. Tel. +370 699 40110

Naujų tarnybos vadovė Irma Bagūnė, el. p. irma.bagune@mmm.lt

Žurnalistė-kalbos redaktorė Daiva Balčiūnė, el. p. redakcija@mmm.lt

Žurnalistė Vaida Masaitienė, el. p. vaida@mmm.lt

Žurnalistė Greta Paulevičiūtė, el. p. greta@mmm.lt

Žurnalistė Lijana Petrikaitė, el. p. lijana@mmm.lt

Dizainerė-maketuotoja Jūratė Ruzienė, el. p. jurateruziene@gmail.com